

Redactie adres:
Droevendaalsesteeg 33
6708 PB Wageningen
e-mail: majabij@hotmail.com
0317-428947

Redactie:
Maja Roodbergen

NIEUWSBRIEF VAN DE BEVERWERK GROEP NEDERLAND-VZZ NO. 10, MEI 2002

Er staat dit jaar veel op het programma wat de bevers betreft. In het kader van het 50 jarig bestaan van de VZZ zullen op verschillende plaatsen in het land activiteiten van de BWN worden georganiseerd. Bovendien vindt in Flevoland onderzoek plaats naar (oa) de home-range van de bever en is een onderzoek gestart naar de vraat van bevers in de Biesbosch. Natuurlijk komt er ook een zomerkamp en zullen er weer bevertransecttellingen worden uitgevoerd. Ik hoop dat iedereen weer zin heeft om actief mee te doen aan het nieuwe beverseizoen!

De redactie

ZOMERKAMP 2002

Ook dit jaar zal de BWN een zomerkamp in de Biesbosch organiseren, waar we weer te gast zijn bij Staatsbosbeheer. Het kamp zal plaatsvinden op 3, 4 en 5 augustus. Aangezien onze moedervereniging (VZZ) dit jaar 50-jaar bestaat, zal er een jubileumtintje aan zitten. De deelname is zoals altijd beperkt, dus meld je snel aan bij Vilmar; 026-3705318; v.dijkstra@vzz.nl. Personen die nog nooit in de Biesbosch zijn geweest krijgen voorrang. Dit jaar zullen we een poging doen om zoveel mogelijk dieren te zien te krijgen van de oorspronkelijke uitzettingen in 1988-1991. Zij zijn te herkennen aan oormerken (als ze die niet verloren zijn). Maximaal kunnen we nog 9 bevers met oormerken tegenkomen, maar in werkelijkheid zullen dat er wat minder zijn. Tegelijkertijd kunnen we proberen te achterhalen of zij jongen hebben.

Vilmar Dijkstra

DODE BEVERS IN BIESBOSCH

In de Biesbosch werd september 2001 bij polder Kindem (zuidoost Brabantse Biesbosch) een dode jonge bever gevonden (tijdens de Bever-Transect-Tellingen werden in dat territorium overigens 2 jonge bevers gezien!). In maart 2002 werd een dode bever gevonden in het Zandgat (noord Brabantse Biesbosch). Deze bevers gaan binnenkort naar Alterra voor onderzoek. Eerder dit jaar werd in de Ruight (noord Brabantse Biesbosch) ook een dode bever aangetroffen. Helaas heeft SBB dit dier in de struiken gegooid, omdat het niet meer 'vers' was. Echter ook uit al uitéénvallende dode bevers is nog veel waardevolle informatie te halen. Er is aan SBB dringend verzocht deze geurige kadavers in de toekomst toch veilig te stellen voor onderzoek.

Vilmar Dijkstra

DE BEVER TERUG IN BELGIË

Enkele jaren geleden werd door de Waalse organisatie Rangers begonnen met een herintroductie van de bever *Castor fiber*, in België. Het was ondertussen reeds een 150 jaar geleden sinds de laatste bever in België geschoten werd. Het dier werd toen fel bejaagd voor zijn vacht, vlees en het secret dat ze afscheiden, het zogenaamde bevergeil of castoreum.

Sinds 1998 werden in totaal 107 bevers uitgezet in België, allen in Wallonië, verdeeld over verschillende locaties, nl. in de buurt van Houffalize, Aarlen, Hotton (Durbuy), Genval-Rixensart, Vencimont, ... Er zijn in België overwegend Donaubevers ingevoerd (uit de omgeving van Beieren), ook een aantal Elbebevers. Wallonië heeft nog een heel netwerk van grotere en kleinere rivieren, die zich doorheen geschikte beverbiotopen kronkelen. Daarom zal het niet verwonderen dat de bevers het over het algemeen redelijk goed deden na de introductie zodat op dit moment de Belgische beverpopulatie waarschijnlijk een 150-160 exemplaren zal bedragen.

Voor Vlaanderen ligt de situatie anders, de gebieden zijn hier dichterbevolkt dan Wallonië, zodat er ook minder geschikte ruimtes voor de bevers beschikbaar zijn. Toch zijn er nog enkele geschikte gebieden.

Juist over de grens met Vlaams-Brabant zijn 12 bevers uitgezet in Rixensart, op Waals grondgebied in de rivier de Argentine. Vandaaruit hebben enkele bevers vanzelf de weg gevonden naar Vlaanderen via de rivier de Lagne. Het is op de Lagne en op de Dijle dat momenteel een aantal bevers leven. Voortplanting is tot vandaag de dag nog niet in Vlaanderen aangetroffen. Waarschijnlijk is de populatie in Vlaams-Brabant voorlopig nog te klein om levensvatbaar te zijn, maar hopelijk gaat deze de komende jaren nog toenemen, door o.a. immigratie vanuit Waals-Brabant. Om deze Vlaamse situatie beter op te volgen is in

februari 2002 in opdracht van Afdeling Natuur van het Vlaams Gewest het project opgestart "Overwegingskader voor een eventuele herintroductie van de bever in het Scheldebekken". Uitvoerder is Freek Niewold van Alterra.

Bedoeling is om eerst een onderzoek van de Lagne en Dijle-vallei uit te voeren en ook de toekomstmogelijkheden voor de bever in het Scheldebekken te onderzoeken. Einddatum van het onderzoek is augustus, dus de resultaten hiervan zullen in 1 van de volgende Castors kunnen toegelicht worden.

Ook in Oost-België zijn er sinds een aantal jaren terug bevers, maar deze zijn afkomstig van de introducties in de Duitse Eifel, vanwaaruit er een aantal de grens met België hebben overgestoken. Deze bevers zijn trouwens van Poolse afkomst. Enkele van deze Duitse bevers zitten nu in de buurt van Sourbrodt nabij de Hoge Venen. Ook op het stuwmeer van Eupen werden in februari dit jaar verse beversporen gevonden.

In Wallonië zijn voorlopig verschillende levensvatbare populaties ontwikkeld. Deze zijn voorlopig nog geïsoleerd, maar over verschillende jaren zullen deze populaties toch onvermijdelijk met elkaar in verbinding komen. En door de geplande introducties dit najaar in de Nederlandse Maas kan de Belgische populatie er alleen maar beter van worden.

Doe je waarnemingen van bevers in België, of vind je sporen, dan zijn deze zeer welkom bij mij:

Jorn Van Den Bogaert

Heidestraat 74

2330 Merksplas

België

email : jornvdb@hotmail.com

FIBERTJES

Fibertjes is een rubriek voor korte mededelingen.

BEVERWAARNEMING IN LUXEMBURG!

In de Lutra van september 2001 (Lutra is één van de twee tijdschriften die de VZZ uitgeeft), wordt beschreven dat in januari 2000 sporen zijn gevonden van een bever langs het riviertje de Clerve in het noorden van Luxemburg. Deze waarneming is bijzonder, omdat de laatste zekere meldingen in Luxemburg dateren uit de 16de eeuw! Het is echter niet uitgesloten dat ook in de 17de en 18de eeuw nog bevers voorkwamen, gezien het voorkomen in België tot 1848. Waarschijnlijk is het dier afkomstig van de illegale uitzettingen in België (L. Schley, L. Schmitz & C. Schanck. First record of the beaver *Castor fiber* in

Luxembourg since at least the 19th century. *Lutra* 2001, 44 (1): 41-42.)

Dijkstra

Vilmar

BEVER BIJ DE KETELBRUG

De bever heeft zich op verschillende plaatsen in Flevoland gevestigd en breidt zich langzaam uit. Waarnemingen van bevers zijn in Flevoland niet ongewoon maar de waarneming van 13 maart valt toch op.

Op 13 maart is een bever gezien aan de voet van de Ketelbrug (zijde Oostelijk Flevoland). Zittend tussen de wilgen op de oever liet het dier zich goed bekijken. Zelden zal een bever overdag zo goed te bekijken zijn geweest. Toch herkent niet iedereen onder ideale omstandigheden een bever; volgens de brugwachter zat er een zeehondje op de oever. Gelukkig hebben Simone van den Boogaart en Durk Venema met hun beverstage in het Natuurpark meer ervaring en konden ze de waarneming bevestigen.

Het dier is ondertussen weer verdwenen. Vraag rijst hoe het dier daar terechtgekomen is (dichtstbijzijnde burcht ligt 17 km verderop) en waar het dier naartoe gegaan is. Zelf hoop ik dat het dier zich vestigt op Ijsseloo. Een gedeelte van dit baggerdepot in het Ketelmeer bestaat uit wilgen en waterpartijen en lijkt wel iets op de Biesbosch.

Het verhaal van de bever aan de ketelbrug blijkt nog een interessant nevenverhaal te hebben.

Een muskusratvanger had het dier namelijk gezien en gedacht dat het een beverrat was. Daarop heeft hij een jager geroepen om het beest af te schieten. Deze persoon was gelukkig beter thuis in de Nederlandse zoogdieren en zag dat het een bever was. Het had dus niet veel gescheeld of de bever aan de ketelbrug was niet meer...

BEVERS MONITOREN IN FLEVOLAND

Ook dit jaar zullen de bekende burchten in Flevoland gedurende twee weekenden geteld worden. Op de vrijdagavond zijn de burchten in het Natuurpark van Lelystad aan de beurt. Op de zaterdagavond alle andere burchten in Flevoland. Dit jaar zullen 10 burchten geteld worden. De tellingen beginnen om 20.00 uur. Op vrijdag wordt er centraal verzameld op het parkeerterrein van het Natuurpark. Op zaterdag rijdt iedereen afzonderlijk naar zijn 'toegewezen' stek. De tellingen vinden plaats op 28 juni Natuurpark, 29 juni elders in de provincie, 19 juli Natuurpark en 20 juli elders in de Provincie. Mensen die mee willen tellen

dienen zich op te geven bij Jeroen Reinhold (0320-294939 overdag/ 0320-231971 avond of reinhold@landschapsbeheer.net)

SUCCESSVOLLE LEDENBIJEENKOMST FLEVOLAND

Op 9 februari 2002 werd alweer de 7de ledenbijeenkomst gehouden en wel in Flevoland, alwaar we te gast waren bij Stichting Flevolandschap in het Natuurpark Lelystad. Een kleine 30 personen waren naar de jongste provincie getogen en liet zich informeren over beverzaken in Nederland.

Nadat de kersverse voorzitter de spits had afgebeten met de opening, mededelingen e.d., mocht de scheidende voorzitter de aanwezigen iets vertellen over de voortgang van het BWN-VZZ vraat-onderzoek in de Biesbosch. Jeroen van Leijzen zal als stagiair van de Hogeschool Delft het vraat-onderzoek verder opzetten. Naar verwacht wordt, zal eind april de eerste controle kunnen worden uitgevoerd. Controles worden eens per maand in het weekend uitgevoerd. Eénieder die wil meewerken, werd verzocht zich bij Vilmar aan te melden.

Twee stagiairs van Alterra en Stichting Flevolandschap, Simone van den Boogaart en Durk Venema, vertelden iets over hun onderwerp aan bevers in Flevoland. Zij gaan het terreingebruik en de home-range van de bever in Flevoland bekijken. Daarvoor hebben ze onder andere kennis nodig over de aantallen bevers in en rond het Natuurpark. Er werd richting de BWN-VZZ verzocht om mee te helpen bij de observaties die zij wilden verrichten. Een aantal leden heeft daar positief op gereageerd en zal meewerken.

Jeroen Reinhold hield een praatje over de monitoring in Flevoland in 2001 en gaf nog de laatste nieuwtjes, zoals een recent aangetroffen burcht in het Wilgenbos bij Almere.

Hans Rozenberg van Stichting Flevolandschap eindigde de ochtendsessie met de problematiek van zich voortplantende bevers in de kleine ingerasterde gebieden in het Natuurpark. Oorspronkelijk was het de bedoeling met de twee aanwezige paren, bevers te fokken om die in uitzetgebieden uit te zetten. Het probleem is dat inmiddels in meerdere jaren jongen zijn geboren, waardoor de gebiedjes te vol zijn. De dieren kunnen echter nog nergens worden uitgezet. Het blijkt dat Alterra wel een soort van plan heeft opgesteld om ook in andere gebieden bevers uit te zetten, maar de werkelijke uitvoering laat op zich wachten. Uit de zaal kwam de opmerking dat het belangrijk is om de smalle genetisch basis van de Flevolandse bevers (allen afstammelingen van 3 of

hooguit 4 individuen) te verbreden. Daarvoor zouden de onverwante dieren die nu teveel zijn in de afgerasterde gebiedjes, gebruikt kunnen worden.

Na de lunch werden we buiten in het Natuurpark rondgeleid en hebben wissels, burchten, vraatsporen en geurmerken van bevers bekeken. Vermeldenswaardig is nog de reusachtige, heuphoge molshoop die we in één van de ingerasterde bevergebiedjes aantreffen.

Vilmar Dijkstra

SPECIALE AANBIEDING

De Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming (VZZ), waar de Beverwerkgroep Nederland onderdeel van uitmaakt, is een kleine vereniging die zich inspant om kennis van in het wild levende zoogdieren te verzamelen en daaruit voort vloeiend ook een stukje bescherming te bieden. Voor de VZZ (en dus voor onze wilde zoogdieren) is het van belang om veel leden te hebben en de verzamelde kennis uit te dragen. Het uitdragen van kennis wordt o.a. bereikt door de uitgifte van 2 tijdschriften: 'Zoogdier' en 'Lutra'. De VZZ bestaat dit jaar **50 jaar** en om de leden van de beverwerkgroep, die geen lid zijn van de VZZ, kennis te laten maken met de VZZ en haar tijdschriften, kunnen zij dit jaar een fikse korting krijgen als ze nu lid worden. Een lidmaatschap met de tijdschriften Lutra (wetenschappelijk, Engelstalig, 2 keer per jaar) en Zoogdier (populair-wetenschappelijk, Nederlandstalig, 4 keer per jaar), kost normaal 25,- euro. Als je nu lid wordt, betaal je dit jaar 10,- euro. Een lidmaatschap met alleen Zoogdier kost normaal 15,- euro. Als je nu voor dit lidmaatschap kiest betaal je dit jaar 5,- euro. Kortom bijna voor niets!! **DOEN!** Deze aanbiedingen blijven het gehele jubileumjaar 2002 geldig.

Oproep!Oproep!Oproep!Oproep!

Helpen bij bevermonitoring in Limburg?

Geef je op bij Wouter Jansen, tel: 0475-326798

of email:

jansen.olivier@planet.nl

Of helpen in Flevoland? Geef je op bij Jeroen Reinhold,

tel: 0320-294939 dag/

0320-231971 avond of email:

reinhold@landschapsbeheer.net

CASSTOR

Nieuwsbrief van de Beverwerkgroep Nederland-VZZ
